

SEPTEMBER · OKTOBER · NOVEMBER 2011 · NR. 99 · ÅRG. 66

Kirke & Sogn

Brorstrup-Ravnkilde Pastorat

BRORSTRUP-RAVNKILDE PASTORAT:

Menighedsrådets officielle mail:

8279@sogn.dk

Skriver man til den, vil den altid blive læst af menighedsrådet.

Formand:

Hanne Bregendahl
Hvidkildevej 5, Mejlbj
tlf. 98 65 12 71
hanne-benny@vip.cybercity.dk

Næstformand:

Vagn Wiborg, Fyrkildevej 31,
Fyrkilde, tlf. 98 56 91 96

Kirkevæрге:

Kirsten Mortensen
Skårupvej 16, Ravnkilde
tlf. 98 56 92 15

Kasserer:

Erik Højgaard, Solskrænten 1,
Nørager, tlf. 98 55 20 24

Graver, Brorstrup:

Søren Christian Bentzen
Nørvad 1, Ravnkilde, tlf. 26 34 90 25
e-mail: soerenbentzen@msn.com

Graver, Ravnkilde:

Henny Christensen
Skårupvej 6, Ravnkilde,
tlf. 29 43 71 80 - 22 45 93 70
e-mail: skaarup@christensen.mail.dk

Organist, begge kirker:

Karl Alfred Petersen, Skolegade 2,
Ravnkilde, tlf. 98 56 91 28

Kirkesanger Brorstrup:

Jens Erik Jensen, Haverslevvej 66,
Årestrup, tlf. 98 37 50 11

Kirkesanger, Ravnkilde:

Søren Kjærgaard
Skørping, tlf. 98 33 85 50

Sognepræst:

Holger Lyngberg, Nørvad 1
Ravnkilde, tlf. 98 56 90 55
e-mail: hly@km.dk

Siden sidst

RAVNKILDE SOGN:

DØBT:

Signe Smith Lauritzen

Født 15.03.2011 i Durup sogn
Døbt 19.06.2011 i Ravnkilde kirke

William Zinck Christiansen

Født 24.03.2011 i Raklev sogn,
Kalundborg
Døbt 26.06.2011 i Ravnkilde kirke

Milla Tranholm Nørgaard

Født 22.05.2011 i Vejgaard sogn
Døbt 21.08.2011 i Ravnkilde kirke

VIEDE

Anna Maria Dahlggaard og

Allan Lund Johansen

Viet 06.08.2011 i Ravnkilde kirke

Vicki Verdelin og

Ronni Clifford Christensen

Viet 14.08.2011 i Ravnkilde kirke

BEGRAVET:

Kristiane Elisabeth Hansen

Født 15.02.1912 i Simested sogn
Bisat 04.06.2011 på Ravnkilde
kirkegård

Lilly Bak

Født 29.12.1928 i Ravnkilde sogn
Bisat 19.07.2011 på Ravnkilde
kirkegård

Erik Schmøde

Født 20.05.1940 i Gl. Haderslev
Bisat 27.07.2011 i Gl. Haderslev

BRORSTRUP SOGN:

DØBT:

Agnes Asferg Madsen

født 04.04.2011 i Grynderup sogn
døbt 07.08.2011 i Brorstrup kirke

VJET:

Jette Krogh Pedersen og

Klavs Pedersen

Viet i Brorstrup kirke 21.05.2011

BEGRAVET:

Arnold Poulsen

Født 10.02.1930 i Brorstrup sogn
Bisat 15.07.2011 på Brorstrup
kirkegård

Ejnar Hald

Født 22.04.1949 i Frederikshavn sogn
Bisat 12.08.2011 fra Brorstrup kirke

Næste kirkeblad:

Udkommer ca. uge 48, 2011

Ansvarshavende redaktør:
Holger Lyngberg

Forsidefoto:
Brorstrup Kirke

Fotos fra en dejlig dag

*Vi ønsker Jer alle
hjerteligt tillykke...!*

Anna Maria og Allan

Jette og Klavs

Signe Smith Lauritzen

Agnes Asferg Madsen

William Zinck Christiansen

Milla Tranholm Nørgaard

Høstbillede - udsigt fra præstegården

Nyt fra menighedsrådet

LIDT OM HÆKKENE PÅ Ravnkilde kirkegård

Når dette læses er nogle af hækkene på Ravnkilde kirkegård sikkert skåret radikalt tilbage, andre klipet kraftigt ind.

Især på den nordøstlige del af kirkegården har hækkene ladet noget tilbage at ønske, hvad tæthed og skønhed angår, velsagtens især

fordi de planter, der blev brugt, var for grove og voldsomme m.m.

Det indrømmes, at denne kraftige beskæring nok ikke ser så pæn ud, men den er foretaget i et forsøg på at sikre, at hækkene bliver så tætte og pæne som muligt i årene fremover.

Hvad der ikke nås i denne efter-sommer, vil blive foretaget næste år. (Buksbomhække må helst ikke

beskæres kraftigt ret meget senere end 1. september.).

Menighedsrådet undskylder de gener, som denne beskæring medfører, men håber på forståelse for, at dette skridt har været nødvendigt. Menighedsråd og graver har fået sagkyndig rådgivning fra Dan Mølgaard, Elmerhøj Planteskole ved Suldrup, til formålet.

SOMMERMØDET 2011

Den 19. juni 2011 gæstede tidligere højskoleforstander, forfatter m.m. Bjarne Nielsen Brovst Ravnkilde præstegård.

Med en slående energi og med stor veloplagthed gav han os en herlig, morsom og til tider rørende vandring gennem den slægts historie, som blev hans

Med stor underfundighed skildrede han sine forældre, bedsteforældre og andre personer i slægts historie.

Som kuriosum kan nævnes, at han blev betaget af havens store og gamle træer, så meget, at han i sit habrev i Kristeligt Dagblad den 12. juli skriver således:

„Det har sandelig været meget travle dage her i vores skovhave ved Jammerbugten. Havekredsen kom på besøg. Der var over hundrede mennesker. Havefolk

helt fra Juelsminde, Karup og Sorø. Enkelte mødte jeg dagen efter på Sanden Bjerggård, og andre mødte jeg ved et sommerstævne i Ravnkilde i Himmerland nær Rebild, hvor pastor Holger Lyngberg og Søren Bentzen viste rundt. Her stod blodbøg, ask og spidsløn tilbage fra 1874-75, og sjældent har jeg set så livskraftige pæoner som i Ravnkilde præstegårdshave.

Jeg måtte haste hjem til Claus Dalbys nye bog, "Bonde-roser og pæoner", blot for at få "nerverne" lidt i ro. Der er få haver i Danmark, som har så meget kulturhistorie i sig som netop danske præstegårdshaver..."

Det, som fik Bjarne Nielsen Brovsts "nerver" på højkant ved de livskraftige pæoner var nok, at det normalt hedder sig, at den slags planter dårligt tåler omplantning, men har det bedst på samme sted år efter år. Søren har dog en heldig hånd til klart at tilbagevise den gamle "sandhed".

Mødet til Ravnkilde 2011

Gravsten på Brorstrup og Ravnkilde kirkegårde

Når jeg har gået rundt på kirkegårdene, set på mange af gravstene med navne på mennesker, som jeg har kendt, mennesker, som jeg kun har hørt om, og mennesker, som ikke jeg rigtig ved noget om, så har det ofte slået mig, hvor forskellige disse gravsten er trods alt.

Nogle er rigt udsmykket og dekoreret, andre er helt uden anden udsmykning end granitstenens smukke materiale.

På nogle står der meget: Et skriftsted, en linje fra en salme, et smukt farvel og sov sødt, stilling, fødested og fødedato samt dødssted og

dødsdato. På andre står der mindre: Navn og fødeår og dødsår. Som vi er forskellige i levende live, sådan er vore grave og minderne over os forskellige.

Jeg har fotograferet nogle af indskriftterne, udsmykningerne og andet på nogle af gravstenene. Jeg

har forsøgt ikke at afsløre navne, men naturligvis kan mange sikkert genkende, fra hvilke gravsten motiverne stammer.

Selv om der er mange forskellige motiver på gravstenene, så er der dog også en del fælles træk:

DE TO SMÅ SPURVE

På rigtig mange gravsten ses to små gråspurve eller måske skovspurve, igen mest på ældre gravsten.

Når jeg ser de to små søde fugle, kan jeg ikke lade være med at tænke på sætningen: Sælges ikke to spurve for en skilling? Og ikke én af dem falder til jorden, uden at Gud er med den. Men på jer er selv alle hovedhår talt. Frygt derfor ikke, I er mere værd end mange spurve. (Mattæus 10.34)

En anden sætning er den fra julesalmen Julen har bragt velsignet, hvor der i andet vers står: Du fattige spurv flyv ned fra tag...

KORSET

Korset i en eller anden form findes på de allerfleste sten. Når jeg ser et kors med roser, der slynger sig på omkring korset, da tænker jeg ofte på linjen fra langfredagssalmen: Hil dig, frelser og forsoner, hvor der i et af versene står:

Rosenkrans om kors af vinde, giv dertil mig mod og held.

Måske har denne salmelinje inspireret familie og stenhugger til netop denne udformning.

På andre sten ses nogle fuldmodne kornaks omkring korset, og nogle steder der et af aksene knækket og hælder vemodigt med hovedet.

Mange steder i Bibelen og i salmebogen danner høsten jo baggrund for beskrivelsen af menneskelivet og det, som livet ubønhørligt ender med: døden.

Tænk blot på høstsalmen „Nu falmer skoven trindt om land“, hvor der i et af de sidste vers står:

*For høsten her og høsten hist
vor Gud ske lov og ære,
som ved vor Herre Jesus Krist vor
Fader ville være.*

På en enkelt gravsten fandt jeg tre kors ved siden af hinanden, og de må jo entydigt pege hen på de tre kors på Golgata Langfredag.

LYS

Lyset findes også på nogle gravsten, og der må man næsten uvilkårligt tænke på vor Herres ord om: Jeg er verdens lys. Den, som følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys. (Johannes 8.12)

Jeg har taget et bestemt lysmotiv med, nemlig det smukke motiv med de tre tændte lys. Ikke ofte ser man det motiv.

OLIELAMPEN

På ganske mange ældre gravsten ses en tændt olielampe. Ud over lyset som symbol leder olielampen måske hen på de fem brudepiger med de tændte lamper ved vor Herres genkomst (Lignelsen om de ti brudepiger. (Mattæus 25.1-13). Har andre gode forklaringer på brugen af olielampen?

DUEN

Ofte ses på ældre sten, næsten aldrig nyere sten, en sørgende hvid due. Måske håbets due fra Noahs Ark, den der blev sendt ud for at se, om der var håbet forude. Tredje gang den blev sendt ud, kom den ikke tilbage. Den havde fundet sig et sted at være.

I Brorsons salme: Her vil ties, her vil bies nævnes duen i tre af versene, således i det sidste:

*Kom, min due, lad dig skue,
Lad dig skue med olieblad!
Sel! Nu er stunden næsten oprunden,
Næsten oprunden, som gør dig glad.
Kom, min due, lad dig skue,
Lad dig skue med olieblad.*

Duen er jo i andre sammenhænge symbol på Helligånden, og atter i andre sammenhænge symbol på freden. Måske spiller disse symbolværdier også ind ved anvendelsen af duen på gravstenene, men jeg er nu ikke så sikker.

DEN SØRGENDE ENGEL

På en del gravsten ses en lille skulptur med den sørgende engel. Dette motiv er udbredt over hele Europa fra nord til syd og fra øst til vest.

Måske stammer motivet fra den protestantiske kirkegård i Rom, hvor den engelske kunstner William Westmore Story i 1894 skabte et monument til sin egen og sin kones grav.

Meningen er ikke svær at gæde, idet englen sammen med menneskene græder over tabet af et elsket menneske. En tilkendegivelse af, hvor dyrebart et menneske er. Når jeg ser den sørgende engel, gribes jeg om hjerteroden og kan i samme åndedrag ikke lade være med at tænke på nogle linjer fra salmen: Sov sødt, barnlille, hvor Grundtvig med største barnlige enfold taler om englene, der tie og smile.

GUD, VI ER I DINE HÆNDER

Kostbar i Herrens Øjne
er hans helliges Død.
Fra Familie og Venner.

TRO · HAAB · KÆRLIGHED

INDSKRIFTER

Mange gravsten er forsynet med indskrifter, og her er mangfoldigheden også stor.

En gruppe indskrifter er citater fra Bibelen, især citater, som peger hen på frelsen, det evige liv og gensynet hinsides døden. Måske er det sådan, at den slags indskrifter især er brugt af familier med tilknytning til Indre Missions samfund.

På en del står der også ord som NÅDE OVER NÅDE eller ALT AF NÅDE. Udtryk, som især hørte den kirkelige sprogbrug fra vækkelsernes tid til. De bruges næppe mere.

En lang række gravsten er prydet med ordene FRED, TAK, MINDET LEVER, ALDRIG GLEMT.

Det er påfaldende, hvordan man på yngre gravsten – dog ikke på vore to kirkegårde, så vidt jeg har kunnet se, atter er begyndt at turde tale om et gensyn hinsides graven.

På en ganske lille hvid marmorsten har jeg fundet et meget sjældent og meget dunkelt citat. Hvilke tanker de pårørende har gjort sig, da de valgte dette skriftsted, er mig ikke bekendt. Jeg husker fra min studietid, hvor megen tid vi brugte på at finde ud af hvad de dunkle ord kunne betyde. På gravstenen står der fra Davids salme 110, vers 3:

I hellig prydelse kommer dit unge mandskab til dig.

Hvis man kigger efter i Bibelen efter oversættelsen af 1992, finder man en noget anden udlægning:

*"På dit hellige bjerge har jeg født dig
som dug af morgenrødens moderskød"*

Men også det er jo dunkelt!

I hellig Prydelse
kommer dit unge
Mandskab til dig.
Ps. 110. 3.

ALT AF NAADE

ANDRE UDSMYKNINGER

Betagende er det også at se de forskellige udsmykninger, som hentyder til afdødes erhverv. En ganske særlig udsmykning er den forsøvede krans af egeløv. Der er ganske få tilbage af dem rundt omkring: To i Ravnkilde og en i Brorstrup. En sådan krans er at betegne som en hæderskrans, og den har givetvis også hentet sin betydning fra Bibelen, hvor sejrskransen omtales mange steder. Bla. i 1. Petersbrev kap. 5 vers 4: og når hyrden over alle hyrder åbenbares, skal I få herlighedens uvisnelige sejrskrans.

Disse forsøvede egeløvskranser er altid gemt bag en glasrude i en fordybning i gravstenen. Med denne lille gennemgang af , hvad man kan se på nogle af kirkegårdenes gravsten,, har jeg gerne villet åbne øjnene for den skønhed, som findes på kirkegårdene, og som forgangne slægter har givet os.

Meget mere kunne være nævnt, men pladsen tillader det ikke, desværre.

HØSTGUDSTJENESTERNE

søndag den 25. september

BRORSTRUP KIRKE OG SOGN

Sidste år fik høstgudstjenesten et anderledes – og i mine øjne mere spændende forløb-, idet der efter den sene efter middagsgudstjeneste blev indbudt til fællesspisning i Mejlby Kultur- og Medborgerhus, et arrangement i samarbejde med Spejderne og Mejlby Borger- og Kulturforening. I år vil så forsøge at arrangere noget lignende.

Efter høstgudstjenesten den 25. september kl. 16.30 indbydes alle til fællesspisning i Mejlby Borger- og Kulturhus. Det koster intet at deltage, dog er drikkevarer for egen regning.

Ved gudstjenesten er alle børn velkomne til at frembære af havernes og markens afgrøder.

RAVNKILDE KIRKE OG SOGN

Om formiddagen den 25. september, kl. 10.15 – indbydes alle til høstgudstjeneste i Ravnkilde kirke. Efter gudstjenesten står høstfrokosten klar i Ravnkilde forsamlingshus.

Samme dag fejrer Ravnkilde Lokalhistoriske forening sit 25 års jubilæum med åbent hus i arkivet på Ravnkilde skole.

Menighedsrådet håber på en god søndag i begge sogne

ALLEHELGENS SØNDAG

Søndag den 6. november

Lystænding og oplæsning af navne

Ved allehelgensgudstjenesterne sidste år blev sognenes døde og begravede mindet med lystænding og oplæsning af navnene. Det er mit indtryk, at flere fandt denne nye tradition smuk og vedkommende, og derfor vil det samme ske ved dette års allehelgensgudstjenester.

Brorstrup kirke kl. 19.30

Ravnkilde kirke kl. 16.30

1. SØNDAG I ADVENT

BRORSTRUP KIRKE

Efter gudstjenesten kl. 10.00 byder menighedsrådet på lidt mundgodt til store og små.

RAVNKILDE KIRKE

Efter adventsgudstjenesten kl. 14.30 indbyder Borgerforeningen, Ravnkilde forsamlingshus' bestyrelse og menighedsrådet alle til gløgg og æbleskiver i forsamlingshuset. Når den blå time nærmer sig, tændes juletræerne på Mejeritorvet og ved Sparekassen.

Vel mødt til alle!

KONCERT MED DORIMUS

Søndag den 6. november
kl. 19.30 i Brorstrup kirke

Efterårets koncert finder sted i Brorstrup kirke allehelgensdag den 6. november, og den kommer derved til at danne ramme om mindestunden for året døde.

Koncerten er ved det meget dygtige kor DORIMUS, som ledes af organist Doris Kjærgaard, og det har base i og omkring Aalborg.

Der kan læses mere om koret på: www.dorimus.dk

Om koret kan fortælles:

Dorimus har et højt musikalsk niveau og stor koncertaktivitet med et repertoire, der spænder fra renaissance over romantik til musik fra vor egen tid. Koret har dog en særlig forkærlighed for nyere nordiske kompositioner.

Hvert år giver Dorimus 7-9 koncerter fortrinsvis i egnens kirker. Herudover har koret foretaget adskillige rejser og turnéer i ind- og udland bl.a. Sverige, Holland, Skotland og Tyskland.

Foruden de mange koncerter i egnens kirker har Kammerkoret Dorimus bl.a. optrådt på TV2-Nord, sunget julemusik i byens stormagasiner samt deltaget i Kulturnatten i Aalborg i samarbejde med Historisk Museum. Ved korets deltagelse i 1. Internationale Korfestival i Randers udtalte juryen: „Good International Standard“

Og pressen skrev:

„Det lille danske kor Dorimus havde en fin præstation... og gav et flot eksempel på dansk sangskole. De sang ud fra en stor fortrolighed med værkerne, med opmærksomhed på detaljerne.“

Vel mødt til særlig aften i Brorstrup kirke

GUDSTJENESTELISTE: SEPTEMBER - OKTOBER - NOVEMBER 2011

DATO	SØNDAGENS NAVN	BRORSTRUP	RAVNKILDE
11. September	12. SØNDAG EFTER TRINITATIS	9.00	10.15
18. September	13. SØNDAG EFTER TRINITATIS	Ingen	Ingen
25. September	14. Søndag efter trinitatis	16.30 H	10.15 H
2. Oktober	15. Søndag efter trinitatis	10.15	9.00
9. Oktober	16. Søndag efter trinitatis	Ingen	10.15
16. Oktober	17. Søndag efter trinitatis	10.15	16.00
23. Oktober	18. Søndag efter trinitatis	16.00	10.15
30. Oktober	19. Søndag efter trinitatis	Ingen	Ingen
6. November	Allehelgens dag	19.30	16.00
13. November	21. Søndag efter trinitatis	10.15	Ingen
20. November	Sidste søndag i kirkeåret	Ingen	10.15
27. November	1. Søndag i advent	10.00	14.30
4. December	2. Søndag i advent	14.00 KOP	Ingen
11. December	3. Søndag i advent	10.00	16.00

Sognepræsten holder fri 17.-18. september, 29.-30. oktober samt 3.-4. december.

Telefonsvarener henviser til vikar. H betyder Høstgudstjeneste.

KOP = Sognepræst Knud Olav Petersen har tjenesten.

TEOLOGISK VOKSENUNDERVISNING

Ønsker nogen at deltage i den gode undervisning, som finder sted fire gange før jul og fire gange efter jul på lørdage fra 9-16, da kan man roligt kontakte:

Lars Brinth

Thulebakken 1, 9000 Aalborg

Tlf: 98 18 80 88 / 96 341 921

E-mail: lbr@km.dk

